

PRIMENJENO ŠUMARSTVO
KOMOĐA 1000
SKUPINA ZA KOMERCIJSKO
ZAČINJENJE

Mihajlovićev trg 11

21000 Novi Sad

1958

mehanizacija u šumarstvu (priručnik)

POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKA KOMORA NRH

Sekcija za šumarstvo — Zagreb

mehanizacija u šumarstvu (priručnik)

1958

TISKARA »PROSVJETA« SAMOBOR

S A D R Ž A J

	Strana
SJEMENARSTVO	11
Alat za sakupljanje sjemena	11
Postrojenja za sušenje sjemena i češera	16
 SJETVA SJEMENA I SADNJA SADNICA	21
Strojevi za sjetvu sjemena i sadnju sadnica	21
Sijačice	21
Bušilice rupa za sadnju biljaka (svrdla)	24
Sadilice	31
Alat i naprave za sjetvu i sadnju	34
Klijala	34
Brazdari	37
Sadilji	39
Motike	41
Pijuci	42
Naprave za presadivanje sadnica	43
Alat za iskapanje sadnica	45
Lopate — vadilice	45
Plugovi za iskapanje sadnica	47
 NJEGA TLA	49
Alat za njegu tla i suzbijanje korova	49
Ručni kultivatori tla — prašači	49
Naprava za plijevljenje u rasadniku	52
Kultivatori tla	54
Motorni kultivatori	56
Motorizirano oruđe za njegu tla i odstranjivanje korova	57
 NJEGA MLADIKA I SASTOJINA	71
Ručno oruđe za odstranjivanje korova i grmlja	71
Kose, kosijeri i škare	71
Pile za rezivanje grana i strukova	77

	Strana
Strojevi za njegu sastojina	78
Ručni strojevi	78
Motorni strojevi	82
 ZAŠTITA ŠUMA	 83
Aparati za zaštitu biljaka u rasadnicima	84
Prškalice	84
Motorne prškalice	88
 AVIONI U ZAŠTITI ŠUMA	 95
 UREĐIVANJE I PROCJENA ŠUMA	 98
Alat za obilježavanje stabala	98
Zadirači	98
Šumski čekići	99
Kolobroji	101
Promjerke	102
Mjerače vrpce	105
Alat za mjerjenje prirasta i debljine kore	107
Visinomjeri	110
Ravnala	110
Optički visinomjeri	111
Aparati za mjerjenje vlage tla i drveta	118
 ISKORIŠTAVANJE ŠUMA	 120
Pile	121
Ručke pila	123
Rubovi pila	125
Oštrenje pila	125
Lučne pile	128
Oštrenje lučne pile	129
Pile za okresivanje grana	131
Pile lisičarke	131
Alati za održavanje pila	133
Turpije	133
Razmetači pila	134
Aparati i sprave za održavanje pila	136

	Strana
Sjekire za sječu i kljaštrenje	138
Alat za održavanje sjekira	143
Neke vrste klinova	145
Neke vrste maklji	146
Guljači kore	147
Alat za manipulaciju sa trupcima	149
Cepin	149
Obrtaljka	150
Mehanizacija obaranja i izrade	152
Ekonomičnost rada	153
Amortizacija i održavanje	153
Troškovi rada	153
Gorivo i mazivo	154
Ostali troškovi	154
Motorno oruđe	154
Motorne lančane pile za obaranje i prerezivanje	154
Specijalne pile za čišćenje od grana	159
Privlačenje	161
Traktori	161
Pokretne motorne žičare	163
Ekonomičnost rada	164
Visina amortizacije	164
Kamate na osnovna sredstva	165
Održavanje mehanizama	166
Potrošak goriva i maziva	166
Troškovi radne snage	167
Učinak mehanizma	167
Opisi nekih tipova traktora	168
Opis nekih vrsta žičara	183
Mehanizacija izvoza	191
Ekonomičnost rada	191
Amortizacija i investiciono održavanje	192
Kamate na osnovna sredstva	192
Gorivo i mazivo	192
Trošak guma	192
Trošak radne snage	193
Ostali troškovi	193
Tipovi izvoznih mehanizama u upotrebi	194
Utovar i istovar	198
Ekonomičnost rada	198
Tipovi mehanizama za utovar i istovar u upotrebi	201

O MEHANIZACIJI RADOVA U ŠUMARSTVU

P R E D G O V O R

U uslovima socijalizma svaka organizacija rada treba da bude racionalna tj. takova, koja omogućuje što veći efekat (radni učinak) uz što manji utrošak radne snage, a to znači postići što je moguće veću proizvodnost odnosno ekonomičnost rada. Iz tog izlazi, da je najdragocjenija proizvodna sila — čovjek, a najveći društveni uspjeh socijalističke organizacije rada bilo bi potpuno ostvarenje zamjene fizički teškog i napornog rada mehanizacijom odnosno automatizacijom rada.

Mehanizacija rada ne smije se ograničiti samo na područje industrije, već mora da obuhvati sve vidove radova, koji se pojavljuju, makar oni u prvi čas izgledali teški i neprikladni za racionalizaciju, a naročito za mehanizaciju. I baš ta, na oko, neprikladnost primjene rationalizacije, specifičnost poslova u šumi, a često i uvriježena tradicija, jedan je od osnovnih razloga da je mehanizacija naročito pologano ulazila u šumarstvo. U preradi drva nalazimo je srazmjerno najbolje zastupanu, što je i potpuno razumljivo, obzirom na način proizvodnje. Međutim u iskorišćivanju šuma pojava mehanizacije radova je tek u početku i obuhvatila je samo pojedine vrste radova, dok u samom šumskom gospodarenju nažalost možemo konstatirati da smo praktički na nuli. Osnovni razlog tome leži u raznolikosti žive materije, odnosno u raznolikosti uslova proizvodnje pod vedrim nebom.

Tek u posljednja 2 decenija stao se ozbiljnije proučavati šumske radne organizacione probleme rada. No usprkos postignutim uspjehu koji su dosada ostvareni, naročito u inostranstvu (Njemačka, SSSR, Francuska i dr.) možemo ipak konstatovati da je ta nauka još uviјek u početnom razvitu. Kod nas se do danas u tom pravcu malo poduzimalo, premda nas svakodnevno praksa i mnoštvo aktuelnih problema danomice sile, da priđemo svestrano njihovom rješavanju. Rješavanje ovog pitanja ne podnosi donošenje hitnih i jednostranih odluka, već zahtijeva prethodno dulje i solidno proučavanje u svakom konkretnom poslu kao i dulje eksperimentiranje te priučavanje postojećeg kadra na tu vrstu rada. Iskustvo koje smo do sada imali pokazalo nam je da svako drugačije rješavanje donosi sobom neželjene rezultate. Ti razlozi treba da nas nagone na smišljeni i polagani prelaz na mehanizaciju svih vrsta radova u šumarstvu uz primjenu i korištenje svih do sada stečenih iskustava bilo kod nas bilo u vanjskom svijetu.

Računajući da je i kod nas progres u tom pravcu nuždan i neminovan, te uzevši u obzir naprijed navedeno, odlučili smo da u jednom izdanju, u neku ruku priručniku ili bolje reći preglednom popisu i opisu razne